

Tíðargrein

Chick Collins

Fróðskaparsetur Føroya – fyri Føroyar og føroyingar

Eg havi ikki altíð arbeitt á universiteti. Eg havi arbeitt í byggivinnuni, handilsvinnuni og í miðlaheiminum. Eg havi eisini arbeitt í almennari fyrising, í einum bústaðarfelag og sum yrkistónleikari. Eg eri praktiskur av lyndi, og eg havi – sum føroyingar plaga at taka til – »pissað í saltan sjógv.«

Tað, at eg eri praktiskur, er í roynd og veru orsökkin til, at eg nú í nógv ár havi arbeitt í universitetsverðini. Sum týskt-amerikanski sálarfrøðingurin Kurt Lewin orðaði tað: »Tað er einki so praktiskt sum eitt gott ástøði,« og í dag er lítið, sum hevur størri praktiskan týdning enn tíðarhóskandi, vælútgjørdir hægri lærustovnar.

Tað er ikki bara eg, sum hugsi so. Í øllum londum, sum vit samanbera okkum við, skilja bæði stjórnir og fólk, hvussu avgerandi tað er, at alsamt fleiri borgarar fáa atgongd til hægri lestur, og at útbúgvingarnar – ígjøgnum granskingina – eru knýttar at framleiðslu av nýggjari og nyttuligari vitan.

Ongantíð hevur hetta verið greiðari enn nú. Og ongantíð havi eg verið meira sannførdur um týdningin hjá einum einstøkum universiteti, enn eg eri um tann týdning, ið okkara universitet, Fróðskaparsetur Føroya, hevur fyri føroyska samfelagið.

Tað man vera eyðsýnt fyri tey flestu, hví Setrið hevur so stóran týdning. Í strategiskjalinum Fróðskaparsetur Føroya – Mál og mið (2014-2024) vóru fleiri av høvuðsorsøkunum staðfestar, og eg skal bara nevna nakrar fáar av teimum her.

Í altjóða høpi hóttir veðurlagskreppan framvegis, og tørvurin á burðardygd í øllum tættum er átrokandi. Fleiri og fleiri viðurkenna, at talan er um eina vanlukku, sum krevur snarligt

altjóða aftursvar. Vit mugu laga okkum eftir broyttu umstøðum, og vit mugu gera okkara part fyri at sleppa undan ringastu avleiðingunum. Slíkt krevur útbúnað borgarar, borgarar, ið eru upplýstir við bestu og nýggjastu granskingini og førir fyri virkið og praktiskt at gera sitt besta fyri at skapa eina betri – og liviligari – framtíð. Universitet hava ómetaliga stóra ábyrgd í hesi tilgongdini.

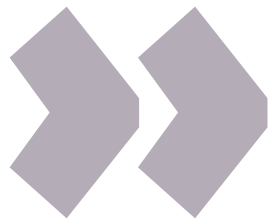
Vit standa eisini við einum arbeiðsmarknaði, ið broytist skjótt og ógvusliga. Tøkni og túlmenni broyta størv og vinnugreinar, og starvsfólk verða noydd at laga seg og flyta seg. Samfelagið hevur tørv á útbúnað borgarum, sum vilja læra alt lívið, og sum

avleiðingar og fer ivaleyst at hava ógviliga stór langtíðarárin. Núverandi rák verða styrkt, og nýggj rák stinga seg upp. Búskapur og samfeløg fara at broytast munandi, vit vita ikki enn hvussu, men í framtíðini fara vit uttan iva at tosa um heimin áðrenn og aftaná Covid-19.

Tað hevur verið eggjandi at sæð tað arbeiðið, sum Setrið og starvsfólk á Setrinum hava gjørt í samband við Covid-19. Í samstarvi við aðrar lyklapersónar í føroyska samfelagnum reageraðu starvsfólkini á Setrinum skjótt og positivt og vístu, at tey megnaðu at brúka sín serkunnleika til nýggju avbjóðingarnar í broyttu støðuni og at samskipta við bæði myndugleikar og almenningin. Tey styrktu

Tað sær út til, at ein ítøkiligur og virðismikil fyrimunur við at vera eitt lítið samfelag sum Føroyar er ein góður dynamikkur millum vælútbúnað borgarar, vælútgjørdar granskarar við góðum sambondum og eina atkomiliga politiska skipan. Tað hevur týdning fyri framtíðina, at vit skilja hendan góða dynamikkina og styrkja hann. Og tað er týðuligt, at Setrið eisini í framtíðini fer at hava ein týdningarmiklan leiklut í føroyska samfelagnum.

Fróðskaparsetur Føroya hevur ment seg nógv tey seinastu árin. Tað er millum annað fyrrverandi stjórum fyri at takka. Men tað er framvegis nógv, sum má gerast, skal Setrið megna tey krøv og tær avbjóðingar, ið liggja fyri

Tað hevur týdning fyri framtíðina, at vit skilja hendan góða dynamikkina og styrkja hann. Og tað er týðuligt, at Setrið eisini í framtíðini fer at hava ein týdningarmiklan leiklut í føroyska samfelagnum

hava serstakar førleikar, sum júst er aðalmerkið hjá hægri útbúgvingum. Slíkir borgarar verða førir fyri at spyrja rætt og svara væl, laga seg og seta í verk, leiða, síggja framtíðina og geva sitt ikast til ta burðardyggu búskaparligu og samfelagsligu menning, ið okkum tørvar.

Korona-farsóttin hevur gjørt avbjóðingarnar enn týðuligari. Føroyingar hava higartil megna støðuna væl, men aðrastaðni í heiminum hevur tað ikki gingið eins lætt. Farsóttin – og stríðið at steðga henni – hevur havt stórar

almennu myndina av Setrinum og vístu týdningin, ið Setrið hevur í føroyska samfelagnum. Tað vil eg rósa teimum fyri.

Føroyska landsstýrið og føroyska samfelagið eiga eisini rós uppiborið fyri at vilja lurta eftir tí kunning og fylgja teimum ráðum, sum serfrøðingarnir komu við. Her í Bretlandi, haðani eg sendi hesa heilsan, má eg bara staðfesta, at høvdu bretar duga líka væl at lurta og fylgt ráðum sum føroyingar, so hevði støðan verið ein onnur, og fleiri mannalív høvdu verið spard.

framman.

Fyri stuttum samtykti Stýrið fyri Fróðskaparsetur Føroya at dagføra Strategisku ætlanina 2020-2024. Í dagfórdu strategiini verður staðfest, at vit í 2024 skulu vera komin langt. Fyrstu fetini fram ímóti málinum er longu sett í verk, og vit eru takksom fyri, at landsstýrið vil stuðla hesi menningargongd.

Vit styrkja fyrisingina á Setrinum fyri at skapa eitt meira samanhangið, tíðarhóskandi og framkomið universitet. Vit hava sett á stovn eina nýggja góðsku-

